

Narodna in univerzitetna knjižnica
▼ Ljubljani

VIII F c

37186

ER

POEZIJE

V LJUBLJANI
IG. PL. KLEINMAYR
& PED. BAMBERG
—1904—

Ruoff u. A. Levy

J. 26. decembra 1900.

37186, VIII, F.c

cont.

VOJÁNOV ❁❁❁❁❁❁
RUDOLF MAISTER

POEZIJE

V LJUBLJANI
IG. PL. KLEINMAYR
& FED. BAMBERG
==== 1904 ====

Založba Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v Ljubljani

- Aškerc A., *Balade in romance*. 8°, 155 strani, 2 K.
Elegantno vezane 4 K.
- *Lirske in epske poezije*. 8°, 160 strani, 2 K 60 h.
Elegantno vezane 4 K.
- *Nove poezije*. 8°, 222 strani, 3 K. Elegantno
vezane 4 K.
- *Četrty zbornik poezij*. 246 strani. Broširane 3 K 50 h,
elegantno vezane 4 K 50 h.
- *Izmajlov v Red sv. Jurja v Tujka*. Tri drame.
8°, 113 strani, broširane 2 K.
- Baumbach R., *Zlatorog*. Planinska pravljica, poslovenil
A. Funtek. 8°, 95 strani. Elegantno vezan 4 K.
- Bedének Jakob, *Od pluga do krone*. Zgodovinski
roman iz minulega stoletja. 8°, 270 strani, 2 K, v
platno vezan 3 K.
- Cankar Iv., *Ob zori*, s podobami (izdelal M. Jama), 3 K.
- Dimnik Jakob, *Avstrijski junaki*. 8°, 126 strani, s
17 podobami. Elegantno vezani 1 K 80 h.
- Funtek Anton, *Godec*. Poleg narodne pravljice o
Vrbskem jezeru. 8°, 100 strani, elegantno vezan
2 K 50 h.
- Gregorčič Simon, *Poezije I*. Druga, pomnožena izdaja.
8°, 160 strani, elegantno vezane 3 K.
- Haymerle dr. Frančišek, vitez, *Životopisni obrazi
iz obséga obrta, umetnosti in industrije*, preložil
Anton Funtek. 8°, 100 strani, vezani 1 K.

VOJÁNOV
RUDOLF MAISTER

POEZIJE

Kvas Oshovny

V LJUBLJANI

IG. PL. KLEINMAYR
& FED. BAMBERG

==== 1904 ====

VIII Fc
37186

37.186

VIII - F - c

030004667

LD=508417

KAZALO.

1. Pesmi.

I. Mariči.

Stran

V spominsko knjigo	5
Tat	7
Moje gosli.	8
Pod kostanji	9
Sam	12
Cárica	13
Mož	14
Ne boj se!	15
Morje.	16
Scherzando	19
Oltar	20
Moje solnce	22
Posmírtna idila	23

II.

Črna knjiga	27
I, kajpada!	28
Deklinacija	30
Nebesa	32
Bohême	34
Po zimi	35
Prazno srce	36
Procesija	37
Prošnja	39
Pepelimo se	40
Huda pokora	41
Ej, ej!	43
V boj.	46

2. Balade in romance.

Golgota	49
Osveta	53
Legenda	55
• Zimski večer	57
Romanca o plesu	58

	Stran
Kralj Matjáz	61
— Ptičja romanca	64
— Slovo	66
— Prijatelji	67
✚ Tihotapec	69
— Čudež	71
— Luč	73
— Plemeniti Turopoljci	75
— Polnoč	76
— Sodba	77
— Izkušnja	80
— Mati	82
— Umrli brat	85
— Patra Feliksa zdravilo	86
— Sv. Martin	93
— Kazaška	94
— Vrbanov kres	95

3. Fantovske.

— Pogodba	103
— Pomlad	104
— Ljubljanska roža	105
— Tožba	107
— Zaklad	109
— Krvavo solnce	111
— Kazen	113
— Ljubezen	114
— Roženkravt	115
— Nageljček	117
— Rožmarin	119

4. Soneti.

V svet	123
Soror Ferdinanda	124
Strah	125
Pater gvardijan	126
Svetnica	127
Zvezdogledom	128
Stolp sv. Marka	129
Ne boj se smrti!	130

1.

P E S M I.

I.

M A R I C I .

Ω

V spominsko knjigo.

Tudi tebi se osuje cvetje,
tudi tebi pride zime čas,
ko se beli prah življenjske ceste
prime s silo tvojih svilnih las.

Jaz pred tabo morda grem počivat
truden — v črne ruše večni mir.
Ti pa, Mara, preživela sama
svoj življenjski tihi boš večer!

Ob kaminu boš sedela v mraku,
v sanjah gledala v plamena žar,
motil le te bo v zamišljenosti
z mizice bučeči samovar . . .

V duh vrnila se ti bode doba,
ko sva v mladih šetala se dneh
z roko v roki in ljubezni svete
v enomer iskala si v očeh.

Mara, takrat čitaj moje pesmi,
saj srce mi gorko v njih živi,
ki le zate je čutilo, Mara,
ki si vse mu bila, Mara, ti.

V zimskih dneh, veš, zlata moja Mara,
tolažnik srca je pač edin
na minuli čas pomladi cvetne
topel, svetel in sladák spomin.

Tat.

Oblaki so šli črez goré . . .
Nebo se je solzilo
in vetrič je poljubljal
nebeške solzé.

Škropile so kapljice tla.
Iz biserov teh mokrih
sem slastno žejen srebal
krepilo duhá.

A vendar me srce boli . . .
Saj moram tebi, zlatka,
ko tat pred svetom krasti
ljubezen z očmi.

Moje gosli.

Moje srcé so mi gosli,
strune na njih pa upi.
Ko sem ubiral sinoči
strune pod okencem tvojim,
vse so popokale tožno . . .
Čudo, ej, čudo veliko,
da še gosli počile niso . . .

Pod kostanji.

1.

Še veš?

Pod drevjem sva skupaj šetala,
pral nama je lica dež
in z listi sapa pometala.
A ni bilo mar to nama.

Še veš?

Srcé mi je v mrak utripalo
in moje okó lahko
po tvojih očescih tipalo
ko senca po jasnem zlatu.

Še veš?

Otožno si me pogledala,
žarela so lica ti,
a nisva si nič povedala
o srčni ljubezni vroči.

2.

Dal nageljev sem šopek ti.
Vesela si ga vzela
in z belo roko cvet rdeč
na prsi si pripela.

In solnce žarko ta je cvet
skrivaj občudovalo
ter iz zavisti za oblak
se skrilo in zaspalo.

In zašuštelo je okrog
med starimi kostanji,
ko bila bi jih jaz in ti
motila v mirnem spanji.

Ko himna čulo škrtanje
se v vejah je stoletnih;
jaz pa med himno to sem pil
ljubezen z lic ti cvetnih.

3.

In prosil takrát sem te, prosil,
da snideva spet se tam doli,
omotne pijače da bí dobil
ljubezenski žejni boli.

In res si prišla proti mraku.
Hodila pod drevjem sva starim,
jaz pravil z otožnim sem glasom ti,
kako domá samotarim.

Pogledal potem ob slovesu
sem v dušo ti zame čutečo
in z vero odšel sem, da sama ti
donesesh mi v dom moj srečo . . .

Sam.

Kako drhtim in trepečem,
iz tvojih sladkih ust pijoč,
ti angel, ti bela lilija,
ki dihaš v dušo iz svoje mi moč!

In kadar snivam kraj tebe,
v nebesih moj duh živi . . .
Kaj meni ves svet, jaz — ti sva svet,
in tvoja duša moj bog se mi zdi.

A ko se ločim od tebe
in sem brez svojega bogá,
tedaj se zavem, tedaj spoznam,
da čaka zopet pekló me domá.

Cárica.

Čudno se mi zdi, neverojetno,
da ti, moja mala Marica,
mogla v mehki nežnosti postati
mojega si srca cárica.

Bonapart in Cezar, Aleksander
so zaróbili za rodom rod,
a noben bi teh me ne podjarmil,
ni Radecki, slavni vojskovod.

V krvi, veš, imam železo, voljo!
In nikogar bi se ti ne bal,
no, še z vragom bi se meril zvitim . . .
Težko težko, da bi me ugnal.

Ti pa kar prišla si brez orožja,
iz oči ti plamen je gorel
in že v mojo je iz tvoje duše
veni-vidi-vici zadonel.

Mož.

Vem, da veni-vidi-vici
v srcu ti je geslo bilo,
ko naključje naju je
prvikrat spojilo.

Vem, da veni-vidi-vici
v srčecu si ponavljala,
kadar vroč si in sladák
mi poljubček dala.

Ne domnevaj si, da moral
suženj sem pred tebe pasti;
jaz podjarmljen sem boljár,
ti pa v moji lasti . . .

Ne boj se!

Zakaj me tako
vprašuješ, če ljubim te vedno srčno,
ti mala, ti žametna mačica,
ti sladke ljubezni beráčica?

In če ti en dan
brez sto je poljubov bil v noč zakopan,
globoka zariše koj gubica
na čelu se belem ti, ljubica.

Spi mirno nocoj!
Saj danes in jutri in vedno sem tvoj . . .
Ti zame bojiš se res prav zastonj,
veš, zate jaz nisem kameleon . . .

Morje.

Božič 1903. Trst.

1.

Solnce je boga prosilo :
«Stvarnik moj, svetov mogočni,
daj zrcalo mi presvetlo,
da pogledam si obličje,
kadar v narode grem tuje!»

Dal mu stvarnik morje sinje,
velikansko — nepresežno . . .

No, da jaz sem bog stvaritelj,
dokaj daljše, dokaj širše
sinje in pa čisto morje
vstvaril bi ti za zrcalo,
Marica, ti solnce moje.

2.

San Carlo zdaj tiho sameva,
ko da bi ves Trst bil zaspal.
Le burja divjá in buči
ter valček vzdiguje in val.

A mene še v burji ne zebe,
ko reže, ko žvižga srepó,
ko mrzlo poljublja obraz
in sinje pometa nebó.

Veš, ljubica, srček ti zlati,
če pijem ljubezen ti z ust,
mi sije nebeška pomlad,
pa bodi avgust ali pust! —

3.

Tam gori visoko nebó,
tu doli globoko morjé . . .
Po morju pa čoln se ziblje lehkó,
v njem združeni srečno srci sta dve.

Ti sama ne znaš, jaz sam ne znam,
kako te v dnu duše rad imám,
ti Marica, moje zlató.

Poglej tja črez morsko planjavo,
ki gre v nedogledno daljavo!
A, ljubica, kaj je vse to?

Ljubezni jaz v srcu imám več zaté,
ko morje široko zelene vodé.

Scherzando.

Jaz sem devete dežele kralj.
V moji državi ni vrha ne tal.
Ti pa si moja kraljičica,
zlata mi rajska si ptičica.
Meni kralju boš zvest harlekin,
lahka pozabnost, jeklen spomin.
Z zvezdami zlatimi plesala boš,
solnce in luno česala boš.
Spančkala, sanjčkala boš z menoj
in obraz mi poljubljala moj.
Če pa poljubov dovolj mi ne bo,
dam ti z mezincem po petah jih sto.

Oltar.

O, ljubica, ti čista stvar,
krepostna ti devica,
sezidal svetel bom oltar
in vanj te del, svetnica.

In ljudstvo bo iz daljnih dalj
v kapelo prihrumelo
in iz srcá presvet koral
pobožno ti zapelo.

Sred oljkinih se bodo vej
ponižno priklonili:
«Gospod, dovoli blizu k njej,
da bomo jo častili.

Ti njen si kralj, ti njen si bog
in ona ti svetnica . . .
Nam ni ednake dal naš bog,
ko tvoja je svetnica.

Dovoli torej blizu k njej,
da bomo jo častili,
da bodo še brez časa mej
zanamci jo slavili. — —

A jaz bom neizprosen, trd,
da zadnji se umakne.
In ležal bo pred mano strt,
kdor se te le dotakne!

Naj si drugod svetnic, devic
pobožni svet poišče,
a tebi srčnih bom cvetic
jaz nosil sam v svetišče!

Uklonil bom kolena sam,
sam božal rožna lica
in usteca medena sam
poljubljal ti, svetnica!

Svetnica ti, jaz božji mož —

— — — — —
V kapelici zaprti
le moja si, le moja boš
v življenju in po smrti!

Moje solnce.

Luč ti moja, moje zlató,
ti izvor moje tihe sreče,
ti si moje solnce blesteče!

Veš, tako te ljubim goreče . . .
Ti si moje solnce zlató!

Da bi mi bog moč Jozue dal,
pa bi jaz svoje solnce svetló
na mrakovito si srčno nebó
kar za vedno prikoval. —

Posmrtna idila.

Pod snežno odejo ležal
bom mrtev v zimi pozni . . .
Črez mene v gonji grozni
razljučen bo sever bežal,
pereč, leden in dušeč,
a mene ne bo pretresal več —
Umrl bo v svetu namé spomin,
do groba mi v snegu ne bo stopinj.
Počasi črez mrzle grobove
le, ljubica, ti boš približala se,
ko tema na polje bo nižala se.
In tiho boš, tiho boš stala
in tiho le v srcu plakala
in stlala mi sveže cvetove . . .
In rahel jug bo toplo zapihal
in meni in tebi pokoj zadihal.

II.

Črna knjiga.

Rad imam te, dragi Ivan!
Sladko v kleti spi ti vino,
ki pozimi greje žile,
ki hladi po leti prsi.
Rad zahajam k tebi, Ivan,
dobra duša bil si vedno.
A trepet in strah mi zbuja
tista tvoja tolsta knjiga,
tolsta knjiga v črni vezi,
iz katere mi prebiraš
vsekdar, kadar sem pri tebi,
svoje stihe . . .

I, kajpada!

Moj striček ima mene rad.
I, kajpada, naravno!
Jaz tudi imam njega rad,
ej, on to ve že davno!

Še belca ima striček dva.
I, kajpada, seveda!
Zakaj pa ne? Saj mošnja mu
iz žepa polna gleda.

Ta belca sta iz Lipice.
I, kajpada, gotovo!
In stric na sejmu kupil je
opravo jima novo.

Če v krčmo se napotiva,
i, kajpada, seveda,
o tem in onem tu in tam
besedo dá beseda.

Rad skočim strica obiskat.
I, kajpada, naravno!
Opravil mi je sobico,
prav zame kaj pripravno.

A kmalu pride spet slovo.
I, kajpada, gotovo!
Tedaj mi stiska stric rokó,
jaz stiskam pa njegovo.

A sam ne znam, kako je to,
kdo pač mi to ugane,
da vselej mi od roke te
pod palcem kaj ostane.

Deklinacija.

Poslušaj me sedajle, dragec!
Historijo ti bom povedal,
ki sam doživel si podobno.

Okrog sem taval, v srcu mrtev,
sam bil sem si visok gospod
in nizek hlapec sam.
Veš, sreča, zadovoljnost, vera
so bili zame pojmi le.
No bil sem sam, saj me umeješ,
bil sebi pust sem — singular . . .

Zagledal sem v oči se dvoje
in v ličec dvoje se zagledal.
Med lici ustni dve rudeči
sta bili rožna, sladka strd.
Jaz bil pa lačna sem čebela.
Nebo se mi je vse odprlo
in srečo, zadovoljnost sem spoznal.
In strd in jaz sva bila eno,
jaz — hčerka tvoja, saj umeješ,
in sladek — dual je postal . . .

A znati moral si i ti,
da ljubim tvojo Marico
in ona mene ljubi iz srca.
No, saj sem rad ti to povedal.
in združil si se z nama:
ti, ona, jaz postali smo — plural . . .

Veš, kaj ti pravim, dragec zlati:
ljubimo mi trije se sládko,
ljubimo mi trije se vedno,
bodímo si — plurale tantum . . .

Nebesa.

Moja Zora črnooka,
tvoje óči,
oj, tako skrivnostne
so nebesa moja visoka.

Moja zlata Jelisava,
tvoja duša,
oj, tako žareča,
kakor bog moj krog mene plava.

Moja dražestna Grozdana,
tvoja ustna,
oj, tako medena,
sladka so nadzemska mi mana.

Moja Ružena vesela,
svilne lase,
oj, tako zlatene,
si krilatcem nebeškim vzela.

Moja miljena Ljudmila
zvonki glasek,
oj, tako doneči,
si od kerubov izprosila.

Oj, jaz torej že na sveti
sem v nebesih,
oj, v tako veselih,
da si nočem nič več želeti.

Bohême.

Zima je, zima ledena.
Burja mrzla v plašču srebrnem
k nam je v svatovanje prišla.

Z mano pojdi, ljubica zala!
Mraz ti bo v vetru bodečem,
v gorki sobi je radost domá . . .

Luč gori pri meni rudeča,
stara kitara visi na steni
in sladkó brbljá samovar.

Bolj ko pariška pernata boa,
bolj ko kožušček astrahanski
grele te bodo moje roké . . .

Po zimi.

Ko v ostri zimi zgrne se temina
in mraz mi suh gre po kosteh,
rad sedem k stari kaplji vina,
rad slišim mlade ženske smeh.

Dejal je župnik, da se roka trese
po starem vinu drugi dan.
E, meni smeje pa srcé se
in sèn dobim po njem krasán.

Kaplan dejal je, da je ženska mlada
možem samo nam mladim v greh.
Čimbolj pa íma mene rada,
tembolj mi smeh igra v očeh!

Zato napolni, dekle, po navadi
s starino čašo še enkrat,
saj jasni lici tvoji mladi
in staro vino ímam rad.

Prazno srcé.

Pobegnite, žalostne misli!
Veselja sem žejen nocoj . . .
Iz dihov mamljivih zbudjene pomladi
pozabnosti pil bom opoj.

Šampanjca prinesi mi, Vlasta,
in stisni se k meni tesnó!
Veš, dékle, jaz hočem nocoj te ljubiti,
kot ni te še ljubil nikdó . . .

Zagodi, goslár sivolasi,
zatisni zvedave oči,
pa v strune skrivnostne, srebrnodoneče
ves med mi nebeški izlij!

Nabita cekinov mošnjica,
a prazno je moje srce . . .
Napolni srce mi, izprazni mošnjico,
a sviraj do belega dné!

Procesija.

Šopiri se v zelenju mesto,
po ulicah svet zlikani vrvi,
čez trg, čez ceste in čez strehe
mogočni bron glasno v nebo zveni.

Za svečeniki ob oltarju
nešteto v veri trdnih je devic
in žen, ki sije zgolj blaženstvo
s pobožnih, angelsko jim čistih lic.

Bog z vami, žene in dekleta,
ponos in vzor pobožnega svetá,
ki se svetlika čistost sama
iz jedra vam nedolžnega srcá!

Oj, zdi se mi, da tale praznik
nalašč je vstvaril papeški svetnik,
da ženske srca nedostopna
bogu sred brezjih klanjate mladik.

Ženice prej v zaprti sobi
ovile so krog ledij oster pas,
če je iz šibanih jim prsi
uhajal do bogá proseči glas.

A ve se solnca ne bojite!
Čemu?! In ni vam škoda dragih sveč!
Ve v svili molite, v baržunu —
to staremu bogú pač bolj je všeč!

In če telesu morda treba
še srébra je in žoltega zlatá,
pa v domu večni post imejte —
Saj veste, v blesku molimo bogá . . .

Jaz vem, da to bogú ugaja
in lahko ženske mi verujete,
da z zlatom, svilo in baržunom
do njega pot najbolj si kujete.

A to povejte mi, ve duše,
ki od svetosti vam oči žaré,
ki srca vam topé se v molbi
in mehke dvigate v nebó roké:

Zakaj le vam pobožna srca
pozabijo mogočnost, čast bogá,
če godba zadoni vojaška
in sablja svetla zvonko zarožlja?! . . .

Prošnja.

I, kam pa bežite, valčki vi,
i, kam pa se vam tako mudi?

«Mudi se, mudi nam s te zemljé,
mudi se nam v tiho, sinje morjé
in nič več ne bo nas nazaj!»

I, kam pa hitite, ve sapice,
brez čeveljčkov in brez kapice?

«Veš, valčki pa ljubčki naši so,
v morjé zdaj plesat z njimi gremó
in nič več ne bo nas nazaj!»

Oj, sapice ve, vzemite nocoj
še mene in ljubico mojo s seboj!
In ljubica morska deklica bo,
jaz morski mož pa rajal bom ž njo,
ko boste ve z valčki igrale se,
ko boste ve v morju kopale se . . .
In nič več ne bo nas nazaj!

Pepelimo se . . .

Oj, danes pa dan je pepeljenja,
za grešnike čas spokorjenja . . .
Prinesi, Ljudmila, od popa
pepela iz cedrovih vej,
da záme pepel in záte bo,
ponižno povej!

In olja od oljik Libanona
za mojega naj dá patrona . . .
Čim dražje cerkveno je olje,
tem blaže in slaje gori,
in grešniku rajši grehe pop
potem odpusti.

In olje v pepel si bova vlila,
molila in se pepelila . . .
Veš, treba, da danes uhaja
skesana molitev iz ust —
Saj jutri se nama že začnè
spet novi predpust.

Huda pokora.

Jaz pojdem prihodnje leto v Lurd
k Mariji rožnega venca
in tri steklenice napolnim si
iz čudeznega studenca.

Nazaj pa grem čez papeški Rim,
da kupim si tri škapulirje,
najboljše, kar zmore jih papeški Rim,
in tri jezuvitske brevirje.

V Benetkah stržim pri židu talar,
opremljen z ovratniki tremi,
in svilen, rudeč baret triroglát,
najlepši, kar bo jih med temi.

Na glavo baret, čez rame talar,
brevirje, vodó pod talarjem,
krog vrata lepó škapulirje tri.
Ej, to bom podoben vikarjem!

Tak pridem jaz k tebi, ljubica,
prebrskam ti srčne razore.
Le boj se, le boj se, ti ljubica,
najtrše, najvišje pokore.

In izpovednik in sodnik bom strog,
brez milih usmiljenja znamenj!
V pokoro poljubov mi dala boš sto . . .
absólvo á peccátis te . . . amen!

Ej, ej!

Ko župnik pobiral je biro
in k meni prišel je po njo,
cekin sem mu spustil na mizo,
da je zazvenčalo zlató.

Kako zažarelo mu lice,
kako mi je stiskal roké!
Da takim gospodom denarec
takisto razgreje srcé!

No, jaz da sem božji namestnik,
to bi se prikupiti znal,
a biro pri dobrih ovčicah
bi čisto drugačno iskal.

Ti, mlinarica, mi prinesla
pšenične bi moke in jaj
in masla rumenega banko
in tolstih klobásic iz saj.

In ti, moj krčmar trebušáti,
iz soda, kjer maček čepi,
odmeril bi zlatega vinca
golidice polne mi tri.

In kar bi še trebal, bi drugi
župljani znosili mi v dar.
Čeprav za pod zob bi ne bilo,
pa bodi cesarski denar.

Nazadnje ti prideš na vrsto,
ti, ljubica, čmrljček moj.
Kaj ti bi pač meni za biro,
kaj neki prinesla s seboj?

E, veš kaj? Ti prišla bi k meni
takole, ko padal bi mrak
in dala za biro bogato
poljub mi gorák in sladák.

Potičice jedla bi z mano
in srkala vince sladkó,
pa lica razgreta hladila
z ročicama bi mi lepo.

To bira bi bila nebeška,
to bi se jaz v srcu smejal,
ko gorko poljub za poljubom
od ustnic bi tvojih jemal!

Tako bi jaz biro pobiral
od tebe do trdne noči
in menim, da sladkih poljubov
nabral — paternoštre bi tri . . .

V boj.

Naprej, le naprej, možjé osvete,
v sovražne vrste neštete,
naprej v maščevalni boj!
V srce pogum pa raz čelo znoj!
Sovražnik ves mora biti strt,
kar z nami ni, nam zasaja črt!
Urá, v krvavi boj!

Nam vsem so srca razgreta, razvnetá,
v nas ni ne strahu in ni trepeta.
Nam geslo je osveta in srd.
Pred nami je smrt, za nami je smrt . . .
Ženâ ni mari nam danes jok,
mi danes nimamo nič otrok!
Urá, v krvavi boj!

Mi vitezi svetega Jurja
drevimo dalje ko ostra burja.
Nas vodi zdaj slavni smrtni kralj,
ob njem pa z vranca nem general
z rokó koščeno svetló kosó
v življenje mlado zaganjal bo . . .
Urá, v krvavi boj!

2.

BALADE IN ROMANCE.

Golgota.

Razšli so se ljudje nasičeni.
Prebičali so ga, spsovali
in krvavečega k razbojnikom
na les pripeli grčav . . .
Pod križe seli so stražniki,
trkljali kocke.

In pala noč je na zemljó,
oj, divja, strahovita, težka,
izganjajoča duši moč.
Zapokale so v gori skale,
podirali domovi se,
odpirali grobovi se
in trepetale palme vitke.
Tam daleč, daleč na zapadu
je skozi megle in temó
prodiralo veliko solnce,
rudeče kakor kri kipeča.

In vstajali so mrtveci
in v haljah belih rajali —
bog-človek je umiral.

Zdaj v cedri stari zašušti,
začuje se zamolkel padec.
Glej, hrka in se plazi težko
upehan človek v Golgoti
na kraj, kjer mrje mukepolno
odrešenik na križu.
Oj, ostro to je kamenje,
sadi globoko se v nogó,
izvablja náse toplo kri.
A romar nič ne čuti,
hiti naprej, brez sape skoro,
tja k izveličarju,
v obupnosti trepetajoč,
in vije roke mrzle, moli:
«Oprosti mi, oprosti,
moj dobri bog, ki si nedolžen
na križ pribit!
Gospod, oprosti mi, oprosti,
glej, po kolenih plazim se
do tebe v uri konca,
da te še prosim oproščenja.
Moj bog, saj mrtev bil sem že,
a brez miru, oj, brez miru
je duša moja tavalá,
blodila v temi na okróg.

Zdaj plazim se do tebe,
steptan, proklet, skesan.
Glej, črv sem v prahu tvoj!
Oprosti mi, moj Bog,
in reši me, odreši muk —
Saj si odrešenik! . . . »

In že stoji pred križi tremi.
Tam v sredi on visi,
kri vroča kaplja mu iz ran
na trdo, suho zemljo.
Te kaplje vidijo se v temi
in v medlem solnčnem svitu,
ko da bi padalo zlato.
To vidi grešnik . . .
Napno se žile mu na čelu,
v pesti se sklenejo mu prsti
in strese mraz mu ude trudne.
Vzkipi na novo v srcu
po mamonu mu vroča žeja.

Oči se iskre mu izbulijo.
Zdaj stisne glavo med rameni
in sikne pol, pol zahrešči:
«Zlato, zlato!»
Doplazi prav do križa se,
ko tiger v resju step bengalskih,
ki v noči gre na krvoločen rop . . .

Desnico pomoli drhtečo
tja, kamor pada božja kri.
In vroča kane kaplja
na roko tatu Kristove krvi —
In mož zavpije, zarjove,
da strese vzduh se mirni
in skoči kakor obstreljena zver
in odbeži, vpijoč v temì . . .
Prokletstva poln na vekov veke
in drugič že življenja sit
črez rob v prepad brezdanji
izdajnik Juda strmoglavi.

Osveta.

Oj, hrka čil belec črez zlato poljé!
Na belcu pa lep junak sedi
pa lilijo poljsko v roki drži.
Oj, lilija čista, rumena,
ki te je rodila poljana zelena!

Odprla pomladnja je noč ta cvet,
ob zori pa rosa posrebrila ga,
dekle utrgala, poljubila ga
in dala v slovó ga junaku,
ki belca na boj je zajezdil o mraku.

«Le dirjaj, le dirjaj na boj ti, junak!
To bliskalo ostro se jeklo bo,
to črne krvi tam steklo bo!
A jaz ti bom zvesta ostala,
dokler ne bo lilije slana požgala!»

Oj, hrka čil belec črez zlato poljé,
oj, hrka tri dni in tri noči . . .
Na belcu pa lep junak sedi,
požgano lilijo gleda
in mokro mu čelo in lica so bleđa.

Oj, hrka čil belec črez zlato poljé.
Na belcu pa bled junak sedi
pa v roki lilij devet drži,
oj, bele, rudeče, rumene,
ki so jih rodile poljane zelene . . .

Legenda.

In prišel je Krist v Krajíno.
Ko je stopal čez Gorjance,
sukal les je v roki grčav.
Šel za njim je s težko nogo
sveti Peter, vrlo zmučen.
Zdihoval je tiho v brado
in postajal v strmih bregih,
ker mu silil prah je v grlo
in ga žgalo solnce žarko.
Krist je stopal urno dalje,
bila ni mu mar vročina,
niti lahki prah na cesti.

Zdajci sede Peter v travo
in zaprosi Krista milo :
«Hodi, hodi počasneje!
Vidiš, trudne so mi noge,
grlo pa je tudi suho
kakor v zimi peč razgreta.
Pot mi lije iz telesa,
ni pa virka naokoli,
niti v travi, niti v skali.
Daj, potrkej malo v klanec,
da priteče kaka moča,

ki odžene strašno žejo
in pomiri kri mi vročo.
Ni mogoče mi inace
romati po tej deželi!

Krist namuzne se veselo
in zažuga s prstom Petru:
«Peter, skala ti si sicer,
a ta skala ni še trdna
za težave tu v Krajini.
Čutim, da si suh po grlu
kakor tale cesta bela.
Hočem torej ti pomoči.
Da pa pomni tudi Kranjec,
kdaj prelival sveti Peter
po njegovih golih klancih
hudo žejen, hudo truden,
kisel pot je v solncu žgočem,
naj ostane mu na veke
sok, ki žejo ti prežene.»

Pa potrka Krist ob zemljo . . .
Trta vzrase po goricah
in na trti vzrase grozdje,
kislo, drobno kakor kaplje,
ki prelival jih je Peter.

Zdaj še spira Kranjcu grlo
Petrov pot — dolenski cviček.

Zimski večer.

Te zebe, zlato dékle ti,
ker mrzli, beli sneg leti?

E, kaj bo nama beli sneg,
kaj mrzli gozd, ledeni breg,

v gorkoto mojo se zavij,
veselja si v srcé nalij!

In piti mi ljubezni daj,
saj piti rad ti dam nazaj.

Naj le jezični, zli ljudje
za hrbtom nama govoré,

nič zlega v naju, dékle, ni,
prevare ne in ne laži.

Le čistost biva v naju dveh,
po zemlji pa se plazi greh.

Romanca o plesu.

Med prašnimi sem našel spisi,
ki spisal jih je pater star,
kako zastrupil z greha strupom
zemljane je peklà vladar.

Že sto let bil je pekel prazen,
že sto let nihče več proklet.
Preverno je pobožno ljudstvo,
prezvest bil bogu skromni svet.

Pa satan je napil se vinca
in vzel je gosli, vzel je lok
ter stopil na zeleno zemljo
kot goslar strgan in ubog.

In kamor je priromal satan,
povsodi zlo je le sejal,
ogrinjal svet v baržun in svilo
in srébra in zlata dajal.

Preplula svet je nepoštenost,
prevara, laž, zavist in greh . . .
In satanu iz duše črne
v oči je šinil vražji smeh.

A vendar bilo še premalo
na zemlji lepi mu je zla.
Še več, še več je trebal greha,
da se napolni dno peklà.

In gosli je prijel peklenške,
peklenški vzel v desnico lok
in himno zaigral peklenško,
da vse drhtelo je okrog.

In žene mlade, polne vonja,
s sladko blestečimi očmi,
mladenke nežne v popjem cvetu,
vse je prišlo, da se vrti.

Pa drag baržun in svila težka,
zlato in biseri, srebró
in demanti, plamena polni,
krasili vitko so telo.

In dika stvarstva — mladež moška,
življenja polna, polna nad,
vrtela se je hrepeneče
srkaje v dušo ženske slad.

V objemu so se elementi
v celoto tesno spajali
in s strupom grešne so ljubezni
srce in duh navdajali.

In sviral satan je in sviral,
smejal se zadovoljno vmes,
izginil v jutru, ko ustvaril
človeku je pohotni ples . . .

Tako je stalo v starih spisih,
tako star pater govori . . .
Oj, pater ta, poštena duša,
gotovo nikdar plesal ni!

Kralj Matjáž.

Oj, stoji mi beli dvorec
tam pod goro zéleno,
oj, globoko tri sto sežnjev
tam pod goro zéleno.

Dvorec ta je kralj Matjažev,
kralj Matjažev beli dvor.
Sobojnikom svojim zvestim
ga postavil je Matjáž.

Sto junakov s sulicami,
sto junakov s sabljami,
sto junakov z buzdováni
v belem dvorcu tiho spi.

Sredi zvestih teh junakov
miza stara kamnata,
a za kamnato to mízo
v beli suknji kralj Matjáž.

Trikrat mu prirasla brada
ókrog mizinih je nog,
brke, trde kakor srebrot,
silijo mu v skalna tla.

Pa mi pravil dedek sivi:
«To je kralj Matjáž bogat!
Tristo vrečic v belem dvorcu
ima žoltega zlata.»

Pravila mi stara mati:
«Vojske se Matjáž boji!
Skrhana mu sablja kriva,
mrklo orlje mu oko.»

Ej, pa jaz nabrusim sabljo,
čakaj, čakaj, kralj Matjáž!
Pa zajašem konja vranca,
lahko osedlanega.

Pa zadirjam v črni noči
tja do gore zélene
in zavpijem v belo jutro:
«Vstani, vstani, kralj Matjáž!»

«Kaj zbudilo me iz spanja?»
vpraša stari kralj Matjáž.
«Ali moram že umreti,
ali moram zopet v boj?»

Pa objame konja belca,
močni mu pogladi vrat,
pa pogleda še na solnce,
če krvavo ne žarí.

Jaz pa rečem mu in pravim:
«Jaz sem zbudil te iz sanj!
Pojdi se izkušat z mano,
če si upaš, kralj Matjáž?!»

Oj, to kralj Matjáž se vstraši!
Vse zlato mi rajši da,
ko da meri, poizkusi
v borbi ljuti se z menoj . . .

Jaz pa zdirjam z žoltim zlatom,
v svate mora fara vsa,
pa, ko kralj Matjáž Alenko,
snubit pojdem Marico.

Ptičja romanca.

Bilo gnezdo v hruški stari,
ščinkavec je v njem prebival
s svojo mlado ženko.

V senci jablane košate
ščinkal sosed je mladosten
dan za dnem sosedki.

Poslušala ga je željno,
ker je ščinkal z glasom sladkim,
da jo ljubi strastno.

Neko noč vihar divjal je,
stokalo po vrtu drevje,
strele so letele.

In pod hruško ležal zjutraj
stari ščinkavec je mrtev,
krvaveč iz prsi.

In sosedke in sosedje
bili vere vsi so trdne:
strela ga ubila.

V gnezdú pa je mladi sosed
vdovo s še krvavim kljunom
na srcé poljubljal.

Slovó.

Vetrič je leden pihljaj,
mesec za oblaki spal.
Njemu je oko rosilo,
milo mu srce tožilo,
ko dajal slovo je domu.

Nihče ni se žalostil,
nihče mu v slovo napil.
Le star upnik brez pardona
spremil ga je do vagona,
ko se tožen je poslavljal . . .

Prijatelji.

Gostijo priredil godovno je knez.
Žvenkljanje je čašic zvenelo
med družbo gosposko, veselo
in strune ubrane donele so vmes.
To slastno je bilo veselje.

Dva žepa priboril si smodk je baron,
grofiči so jeli in pili,
od radosti vsi se svetili.
Zakaj ne, ko vse je na mizi zastoj
in redko tak dan se praznuje.

Za govorom govor se dolg je vrstil.
Časteč in slaveč velikaša
kar venomer pela je čaša.
Godovniku hlinjeno vsak je kadil
in dela proslavjal njegova.

«Knez mili, presvetli naš častni meščan,
oj, biser ti našega mesta,
vsa družba se klanja ti zvesta!»
s hripávim je glasom besedil župan,
pa pot si obrisal raz čelo.

Od gosta do gosta šel knez je nató,
pozdravil župana in škofa,
barončke in svetlega grofa,
pa vsakemu stisnil prijazno rokó,
prijazno v obraz se smehljaje.

In če jim povedal je puhel dovtip,
zavrelo je hrumno veselje
v dvorani kakor na povelje
in vzdignil prisiljen grohot se na hip,
pa ploski doneli so glasni.

Sam norec le grajski v ozadju je stal
od družbe sladkó razuzdane
sred svetle prostorne dvorane;
le on se ni knezovim šalam smejal —
edini pač knezov prijatelj . . .

Tihotapec.

Curkoma iz neba lije dež.
Kolpa ljute vale
meče v črne skale,
smreke plove izruvane v breg.

Graničar na bregu mlad stoji,
v temo se ozira
in z roko opira
na nabite puške mrzlo cev.

V kočo rodno mu uhaja duh . . .
V njej ženica čuje,
sinka mu varuje.
Lakot v kotu čuje noč in dan.

In iz kočice mu zaplove duh
v hiše prebogate . . .
Krone vidi zlate,
krono stavi sam si na glavó . . .

Sredi Kolpe zarezgeče konj,
zarezgeče drugi . . .
Kdo se v divji strugi
drzne z vali meriti nocoj?!

«Stoj! Kdo plavaš mi čez Kolpo! Hoj!
Če si božji, kdo si?»
Moja puška nosi
tihotapcem mrzlo smrt v srce!»

«Čuj! Ne streljaj! Slišiš onkraj krik?
Stražniki drevijo,
da me ulovijo . . .
Sto kovanih za rešitev, na!»»

Sto cekinov zlatih, težkih — sto . . .
V koči suha beda
lačno žena gleda
in otroka . . . «Hitro iz vode!»

Že doseza tihotapec breg.
V mokri temni noči
puška glasno počí,
skalna pot odmeva od kopit . . .

Curkoma iz neba lije dež.
Kolpa v črne skale
meče ljute vale,
z njimi graničar gre mrtev v noč.

Čudež.

Bilo je po Kani Galileji.
Šel je hitro črez deželo čudež,
ki ga storil je pri svatbi Jezus.

Pa priromal učenik z učenci
v staro mesto je jeruzalemsko,
ko šlo solnce je za gore sinje.
Stopil v krasno prazno je svetišče
in zatopil se v boga globoko.
Zbirali so rabiji se, žreci,
ker so čuli, da je v mestu Jezus.
Prepolnili ves so tempelj širni,
v licemerskih se topeč molitvah.
Vstal je Jezus in zapustil tempelj —
rabiji za njim in farizejci.
Obkolili so ga pred svetiščem,
gledali mu zvito v lice modro.
Stopil rabi je najstarši k njemu
in poklonil se mu, pa besedil:
«Čuli smo o Kani Galileji . . .

Dobro, Jezus, si napravil z vinom!
Naša verna srca kar drhtijo,
da te v tvoji zro nadzemski moči.
Rabi modri! Čudež nam pokaži!»

Nazarenc se zamisli v misli,
mehko brado si pogladi z levo,
z desno dolge si lase pogladi,
se ozre na množico in pravi:
«Čujem, da ste vneti, verni svetcí,
ki častite mojega očeta.
Jutri zgodaj pridite v svetišče,
čudež velik tamkaj vam pokažem.
A svarim vas, da ne stopi v tempelj,
kdor ima na vesti grehe skrite,
kajti zmelje strela ga smodeča!»

Bilo v jutru prazno je svetišče,
prišel nihče rabijev ni svetih . . .

Luč.

Iz podstrešne sobe mrzle
zadrevi se poln obupa
revež v hišo razsvetljeno,
kjer poljublja lok se s struno,
kjer se brati smeh z zdravico
in bleste se v zlatu kamni . . .

«Čujte, žena mi umira!
Lakote mi mrje silne
na bodečih, mrzlih deskah . . .
Le še žrebljev potrebujem,
pa ji zbijem rakev tesno.
Pest krepčila mi vrzite
za družico! —
Kaj gospod, če jaz poginem!
Ona pa je mati — mati —
Voščenic je polno tukaj,
dajte eno milostivi,
da ženici mroči
stisnem v roko jo koščeno.
Lepo prosim — na kolenih.
Le pred bogom poklekujem!
Danes pa mi mrje žena . . .
Vidite me . . . na kolenih . . .?»

«Proč, berač, ne kali vendar
gostom svetlim lepih uric!
Skoro še za nas premalo
bo sladčic do zore zlate.
Svečo rad bi? He, ne vidiš,
da premalo še v dvorani
razsvetljave je goreče?»»

Ulice so polne šuma.
Vpitje v zimsko noč prodira,
lizajoč se plete plamen
iz palače bogataške,
kjer je vrela radost hrumna.

Iz podstrešne sobe gleda
skozi temno lino revež,
káko šviga plamen k nebu.
Lahko gladi lice mrzlo
svoje drage mrtve žene
in šepeče blazen v témo:
«Luč prižgal sem ti, družica,
luč za uro tvojo smrtno
in pomogel skopim vragom
do žareče razsvetljave . . .
Hahaha . . .»

Plemeniti Turopoljci.

Sémenj bil je v Véliki Gorici.
Kupcev in mešetarjev obilo
po dobiček je prišlo.
Pilo se je dosti, dosti se tržilo.

Dirindaj in šum je bil ko v panju.
Med šatori belimi sred blata
zdaj Slovenca je Hrvat,
zdaj Slovenec spet krepkó prevpil Hrvata.

Največ gneče bilo je na trati,
kjer med kljuse mršave na kolce
kmetiči privezali
črne tolste so ščetince turopoljce.

«Moje kupi! Žal ne bo ti, pravim!
Glej, kako so zdravi in debeli —
v dimniku imel boš pleč
in v obilni kopaš lahko se zabeli!»

Krik in vik. Že drugi zgrabi kupca:
«Pústi ga! Lažnik je, le da zine!
Sploh je pa samo baron —
moje kupi, jaz sem — grofje rodovine!»

Polnoč.

Nikari ne hodi, moj dragec, domov!
Zdaj ura zločestih je nočnih duhov . . .
Če zdaj te duhovi dobé,
vzemó ti ljubeče srce.

Nikari ne hodi, moj dragec, domov!
Ne čuješ skovikanja splašenih sov?
Ko čujem skovikanje to,
tolažiti mora me kdo.

Nikari ne hodi, moj dragec, domov!
Zdaj mrtveci gredo iz mrzlih grobov . . .
Če sreča mož mrtvi te moj,
v grob vzame s seboj te nocoj . . .

Nikari ne hodi, moj dragec, domov!
Počakaj, da dvigne dan nama se nov,
da prideš, pogube otet,
tolažit o mraku me spet.

Sodba.

Sreba kavo Selim, sultan stari,
kavo črno iz preslavne Moke.
Ko dosreba, viha brke ruse,
bije sužnja, ki mu pali čibuk.
Pa ozre na svetnike se mračno
in na modre kadije, vezirje,
zarožlja ob steno z damaščenko
in z visokim beseduje glasom:
«Abdul Mira, najstarejši kadi,
sodi zopet sodbo mi pravično,
Alahu na čast in v slavo sebi!
Vprašam te — ti odgovori modro
po zakonih svetega korana,
kakšna kazen pristoji Osmanu,
ki poljubil je cvetočo devo?
Vprašam dalje, kadi svetlounni,
kakšno kazen bi prisodil možu,
ki se v mračni temi nepovabljen
drzne v harem tujega seraja?
Mohamed ti k sodbi um razbistri!

Vidiš tamle črnega Radufa . . .
Sodi njega! On je to zagrešil!
Pa velim ti ostro ga soditi,
ker poljubil hčer je mojo carsko . . .»

Gladi sivo brado kadi stari,
zguba mračno se mu čelo belo,
pa prekriža si na prsih roke
in modruje sultanu pokorno:
«Svetli sultan, Selim veleslavni!
Po korana svetega zakonih
mora biti moslim suženj bitju,
ki poljubil grešno mu je ustna,
vreči treba v ječo pa ga temno,
kdor se drzne v noči v tuji harem.»

Dvorniki vsi v divanu molčijo,
le Radúf, ki sodil ga je Mira,
odgovarja krepko neustrašen:
«Slavni sultan, biser Mohamedov,
rekel sodbo kadi je pravično . . .
Toda Alah zna, da nisem grešnik.
Vidiš, Selim, tale ključ srebrni,
ki odvarja vhod palače tvoje?
Dala pismo stara mi je Agna,
v pismu bil pa ta je ključ blesteči.
Vidiš slova na tem pergamenu
in ta pečat, ki stoji pod njimi —
pečat hčere tvoje, lepe Mare?

Pa genila Mare me je prošnja,
splazil tiho sem se do seraja,
pest cekinov vrgel tam evnuhu,
da zastalo v grlu mu je vpitje.
Čakala je Mara lepa v vrtu,
poljubila vroče me na ustna . . .
Sultan! Torej po zakonih tvojih
Mara biti mora moja sužnja,
svilne mora si sezuti čišme,
sneti beli raz obličje jašmak.
Mene z njo pa v ječo daj zapreti,
z Maro ondi bom imel nebesa.*

Sreba kavo črno sultan Selim,
gleda dvorec skozi okno beli,
ki stoji kraj carskega seraja.
Zvezd leskeče se na dvorcu sedem,
sedem zlatih mesecev blesti se.
Lepše pa ko meseci in zvezde
v dvorcu Mari se blestijo lica
in nje možu, črnemu Radufu.

Izkušnja.

«Daj, dekle, mi poljubčka dva,
ná zánje zlatov kupčka dva.

Saj veš, kako te rad imam,
življenje svoje, vse ti dam.»

Zaplala ji je v srcu kri,
zabliskale se ji oči.

Pobrala brž je kupčka dva,
brž dala mi poljubčka dva

pa zasmejala se na glas
in šla od mene — k *njemu* v vas ...

In dala mu je vse zlato
in poljubila ga sladko.

E dekle, goljufica ti,
zvestobe zame v tebi ni.

Jaz tudi nisem glupec tvoj,
le šteje denarce z njim nocoj!

Veš, zlati, ki sem dal jih, vsi
ponarejeni so bili . . .»

Mati.

Rog zapel je vojni spet čez polje . . .
Sklical Marko vrlih sto junakov,
sto junakov na svoj beli dvorec.
Dal jim vina rujnega je v dvorcu,
dal jim jarca, belega je kruha,
odšel z njimi čez zeleno polje.

«Zdravo, majka, ki si me rodila!
Idem brusit na sovraga jeklo,
da svetilo se bo v solncu žarkem.
Če svetilo solnce bo rumeno,
vrnem čil in zdrav se v dvorec beli,
če žarelo solnce bo krvavo,
ležal strt bo v polju sinko Marko.»

Oj, svetilo solnce je rumeno,
ko se vračal je iz boja Marko.

Zbirali so s praskami se starci,
ki dobili so jih v bojih ljutih,
dvigali so stare, suhe roke,
pa slavili kraljeviča Marka.
Zbirale se žene in otroci,
zbirale se deve gledat Marka.
Zbirali se slepci s tamburami,
peli pesmi o junaku Marku.

Samo majka je sedela v dvorcu,
prišla sinka Marka ni pozdravljat.

Vzpne se Marko, izpodbode šarca:
«Sto leži na polju buzdovanov,
sto leži na polju tujih sinov.
Mi vrnili smo se zdravi v dvorec,
domovini v slavo, v pónos majkam.
Kje si, majka, ki si me rodila?
Vse slavit je prišlo sokoliča!
Kje pa ti si, da bi blagrovala,
da slavila bi junaka Marka?»

Pa pogleda stara majka sina,
briše sive si z obraza lase
in besedi Marku, pa mu pravi:
«Kako bi te, Marko, blagrovala
in slavila tvoje slavne čine?
Sto leži na polju buzdovanov,
sto leži na polju sinov tujih.

Sto za njimi plače bednih mater,
sto bo mater óči izplakalo.
Kako bi te torej blagrovala
in slavila tvoje slavne čine?»

Pravi mati in obraz zakrije,
solze bridke ji rosé po licih.

Umrli brat.

Na gori samostan stoji.
Iz samostana zvon zveni
in smrt redovnikovo glási
samotni, tihi gorski vasi.

Preminul Pij je — sveti mož . . .
Ne venča prsi nič mu rož,
le sveči dolgi dve voščeni
ob rakvi svetita leseni.

Noben menih solzil se ni,
ko Pij zatisnil je oči.
Le smrtne psalme v noč mrmrajo
in z molki mu v slovo rožljajo.

V vasici pa dekle mladó
v obupu briše si oko,
iz rožmarina venec vije,
da grob menihov ž njim pokrije.—

Patra Feliksa zdravilo.

Ruši mesta, trge sultan
Sulejman, car turški slavni,
pali sela in pustoši.
Pade gradov mnogo belih.
Dere dalje vrag osmanski,
ko povodenj se razliva
čez gorice vinorodne,
čez poljane žitonosne.

V Mariboru, mestu belem,
poje maše, pater Feliks,
moli Bóga ljudstvo plaho,
da odvrne mu nadloge.

Krije megla v jutru polje,
polje širno mariborsko.
Tiho čete so osmanske
na prostornem taborišču,
sultan slavni spi nemirno . . .
Moči pot mu blede čelo,
blede čelo, lica blede.
Tare huda bol mu dušo,

muči glavo sivolaso.
Hekimov je broj krog njega,
varijo mu tajne leke,
da izgnali bol bi trpko,
ohladili glavo vročo.
Zarožljajo krive sablje,
zablesté se v solncu zlatem,
vjele straže so vohuna . . .
Ta jetnik je pater Feliks,
pater Feliks, stari lečnik,
ki slovi po mestu širnem,
da izvrači vsako rano.
Priženó ga k paši Sali,
gleda mrko patra paša,
bije ób tla z ostro sabljo :
«Hočem glavo ti razklati,
vreči truplo psom na cesto!
Toda čuj me in pomisli :
Prosta pot ti je in varna,
če ozdraviš Sulejmana,
naše vojske gospodarja.
Slišim, da si lečnik slaven!»

Misli dolgo pater Feliks,
misli dolgo in premišlja . . .
Gleda pazno Sulejmana,
turške vojske gospodarja.
Reče pater paši Sali :
«Sultana ti pač ozdravim,

toda nimam s sabo leka!
V belem mestu, v domu svojem,
tamkaj hranim dobre leke.
Pusti me, da jih donesem,
vrnem se ti v kratkem času.»

Ostro gleda paša patra
čelo guba, pa besedi:
«Lice tvoje, gjaur, je resno
in poštenost sije z njega.
Pojdi torej po zdravilo,
vrni brzo se mi v tabor!
Varati pa me ne hoti,
stroga kazen te doseže.

In odide pater Feliks,
vrne brž se — mož-beseda.

«Slavni hekim, hekim stari,
dobro tvoje je zdravilo!
Kdo ti dal je čarodejstvo:
bol izgnati meni bridko,
ohladiti glavo žgočo?
Paša Sali, daj cekinov
hekimu sto mošenj težkih!
Ti pa dragi, stari hekim,
še prinesi mi zdravila,
da se šejtan upokoji . . .
Daj, še več mi daj krepčila!

Plačam z zlatom ti rumenim
rad zdravila vsako čašo!
Evo tisoč ti cekinov,
tisoč daj mi zanje čašic!»

In prinese mu premnogo
pater Feliks s sabo leka.
Sužnji štirje jedva, jedva
v šator so mu ga znosili . . .
Ko pa sultan to ugleda,
pravi patru ves radosten:
«Alah, Alah! Stari hekim!
Je li res to vse zdravilo,
kar blesti se toli krasno
v steklenicah zornočistih?
Kaj ti pravim, modri lečnik —
v Ištambul se vozi z mano!
Tam moj hekim bodeš prvi!
Plačam s srebrom rad ti službo,
plačam z zlatom ti zdravilo.
Odaliske boš mi lečil
in vezirje moje slavne!
Redov dam ti polno svetlih . . .
Videl morje boš bizantsko,
polno ladij obloženih,
gledal ženske belolične,
črnooke, črnolase . . .
Ne žaluj mi po domovju!
Pridem večkrat še v te kraje

in na vsaki poti moji
spremljal boš me, hekim modri,
da spet vidiš dom svoj stari . . .»

Ugovarja pater Feliks,
noče iti med Osmane.

Sultanu se čelo zmrači,
zmrači čelo, kri vzkipi mu . . .
Trene z okom paši Sali.
Prihitijo koj Osmani,
položé na zemljo patra,
vklenejo ga v spone težke . . .

Krije megla gosta cesto,
prah vali se proti nebu.
Rodnih sinov četa verna
se pomiče proti Turku.
Sprime zdaj se vojska z vojsko.
Kreše se ob jeklo jeklo,
«Alah!» vpije turška četa,
kliče Boga ljudstvo naše . . .
In za Turkom pada Turek —
Strah prešinja Sulejmana,
turške vojske gospodarja,
z vsem pobegne, kar mu drago.
Bliskajo se v divjem begu
podkve svetle konj osmanskih.
Med begunci vsemi prvi

Sulejman je — sultan slavni —
in zaklade dragocene
vozi voz, za njim drdraje.
Pater Feliks, hekim stari,
veze se na vozu zvezan,
poleg njega pa zdravilo,
ki je Turka ž njim izlečil.

V Ištambulu v dvoru belem
spi nemirno spanje sultan,
moči pot mu blede čelo,
blede čelo, lica blede.
Hekimov je broj krog njega,
várijo mu leke čudne,
da bi vruga mu izgnali.
Diše težko sultan bolni,
glava trudna, trudna duša . . .
Stiska bol mu huda prsi,
žge spomin ga bitke krute,
da izgubil je tisoče
svojih srčnih janičarjev.

Dal prignati si je patra,
da ga leči on edini,
kot ga lečil je pred bitko.
Dal mu Feliks je zdravilo,
kar ga hranil je pri sebi.
Velel piti mu je mnogo,
da umiri se mu glava

in izgine iz spomina
zmaga slavna gjavrov vernih
tam na polju mariborskem.
Srebal sultan je zdravilo,
srebal je — jeruzalemca,
vince zlato ljutomersko!

Sv. Martin.

Z glav, kmetje, polhóvke kosmate,
zdaj sveti Martin gre k nam v svate!
Oj, belca marogastega jaha
in belec veselo z repom maha.
E, sveti Martin je dober gospod,
zato le mu dajmo prosto pot.
Namesto las in bradé
mu z glave zreli grozdi vise
in pitano gos na konju ima
in sodec vina se s konja smehlja.
Ob strani kratek mu meč visi,
dolg plašč in širok mu s pleč visi.
Rudeče, veselo lice ima
in v žepih svetle petice ima.
Po hišah hodi od zore do večera,
in kamor prihaja, pipe odpira
in kjer se vstavlja, kolje gosi,
in kamor se usede, reveže gosti.
No, sveti Martin, ostani pri nas,
a v hišo pojdi, zunaj je mraz!
Dekleta, zdaj le na mizo vina!
Izpijmo ga kozarec ali dva
na zdravje svetega Martina
in svetega Duha!

Kazaška.

Je kazák napajal konja,
Sonja vodo zajemala,
tiho v mrak zapel kazák,
Sonja zaplakala.

«Oj, nocoj napajam zadnjič
vranca v sveti naši Volgi.
Jutri že odjašem v boj
po pustinji dolgi.

Stokrat vstal bo dan mi beli,
stokrat zora zasijala,
jaz bom že na straži stal,
ti še sladko spala . . .»

«Stokrat vstal bo dan ti beli,
stokrat zora zasijala,
ti boš že na straži stal,
jaz pa še plakala . . .»

Vrbanov kres.

Iz zbirke «Trubar».

«Le vkup, vi dobri, ljubljeni ljudje,
le vkup, vse žene, greha čiste,
le vkup, bogáboječi vsi možje,
ki nikdar še grešili niste.

Hitite sem, naj reven, naj bogát,
naj v gradu, v koči naj stanuje,
le sem, le sem, naj star, naj mlad,
da le z menoj bogá spoštuje.

Da bi se morda ta pomembni dan
molitve glas v nebo ne dvigal,
ko jaz, presvetli, vredni škof Vrban,
grmado silno bom zažigal?!

Grmado silno staremu bogú,
ki nas s ponosom božjim gleda
in zna o verskem kužnem zlu,
ki srca verna nam razjeda.

Spokorni kres, ki se bo zdajle žgal,
naj znak nam bo mirú in sprave
in pa na grešnih tleh svedok svetel
češčenja prave božje slave.

Le vkup zato, bogačasteči svet,
vsi stojte danes mi ob strani,
ker pravim vam, ljudje, proklet, proklet,
kdor praznika se tega brani!

Naprej, maziljeni duhovniki,
zvestí namestniki Jehove,
a vi, pobožni mi cerkovniki,
potégnite za vse zvonove!»

V Šenklovžu zdaj zvonovi zapojó
in v dolgi vrsti iz škofije
na trg vikarji, prošti se vsujó,
mrmraje svete litanije.

V nebo pogled, prekrižane roké,
— talarji zlikani šumijo —
a od vratóv verižice zlaté
črez prsi čiste jim visijo.

Za prošti pa kaplani se vrsté,
v rokáh kadilnice puhteče,
škropilnice in kelihe težké
in drage darovane sveče.

Dijakoni brevirje pa nesó
in olje čisto kakor solnce
in miro, blagoslovljeno vodó
in oglja živega tri lonce.

Bandero svilno suče čvrst kaplan,
vse v škapulirjih in svetinjah,
kar našel jih je vredni škof Vrban
po hrastovih cerkvenih skrinjah.

Nazadnje frančiškani prinesó
kuriva tovor v kutah volnih.
Nikdar še od napora ni tako
pot tekel jim po licih polnih . . .

Na trgu zbrane vrste so ljudi
ko mrtev zid, a v moči silen,
srd bliska jim iz resnih se oči,
talarjem zlikanim pretilen.

«Le sem! In pravim vam proklet, proklet
naj tisti bo, kdor se mi brani
bogú zdaj iti večno slavo pet! . . .
Naprej, vi ljubljeni kristjani!»

In Tekstor jim preti s pestjó . . .
A ljudstvo zapusti Vrbana
in kmalu ob vladiki še samo
duhovniška je družha zbrana.

No, sključenih in bolnih par ženic,
ki smrt že blizu jim koščena,
prišlo je z molki k škofu vernih lic
in padlo trudno na kolena.

«Prokletstvo vam je zmagalo srcé,
vam vsem, naj staro je, naj mlado!
Gospod! Umijem čiste si roké,
a v žrtev Ti zažgem grmado. —»

Iz stolpa zvon mogočno zadoni,
noseč v višine zatrdilo,
da zdaj Vrbanov slavni kres gori,
ki ni enakega še bilo.

Na kup žerjavico prošt zgrne zdaj
in črez zgrmadi vse kurivo
in olja nanje, da rudeči zmaj
zaganjal bi se kvišku živo.

In ponosito ogenj se v nebo
iz tolstega kuriva vzpenja,
duhovniki pa psalme vmes pojó
o slavi božjega češčenja.

In vse voščenke in svetilnice
se ob grmadi zablestijo
in vse škropilnice, kadilnice
škropijo kres in ga kadijo.

Škof Tekstor od veselja zarudi,
ko v dimni zrak monštranco dviga.
Grmada gine, v kresu spepeli
se Trubarjeva — zadnja knjiga ...

3.

FANTOVSKÉ.

Pogodba.

Naš cesar-kralj mi glas je dal :
«Ti moraš zame na vojskó,
oj, na vojskó, prežalostno,
v rudečo Macedonijo!»

Preljubi cesar, ljubi kralj,
kako le grem naj na vojskó?
Prelepo imam ljubico,
ki za menoj plakala bo.

Presvetli cesar, svetli kralj,
kaj pravim ti, naj bo tako :
jaz pojdem záte na vojskó,
a ti tolažit ljubico.

Pomlad.

Cveto narcise, nagelji
in bele lilije pa tulipani,
pognal je tudi rožmarin . . .
Oj, prav tako ko lani.

V grmovju poje črni kos,
topi se slavec v mili pesmi znani,
škrjanček žvrgoli v nebo . . .
Oj, prav tako ko lani.

In v vrstah fantje mi gredo
s piščalkami po zéleni poljani,
dekleta pa jih ljubijo . . .
Oj, prav tako ko lani.

Jaz pa sem sam na zemljici . . .
Veselja dnevi drugim so razdani.
Pomlad je spet, a zame ne . . .
Oj, prav tako ko lani.

Ljubljanska roža.

«Tam v beli, beli Ljubljani
najlepše rože cveto!»
Tako so rekli mi fantje.
Šment! Brž sem šel po enó.

Po beli, beli Ljubljani
sem lepe rože iskal
in gor in dol sem hodil
in noč in dan ne zaspal.

Devet sem dni po Ljubljani
za rožo hodil potrt,
ko zunaj mesta zagledal
ográjen, zélen sem vrt.

V njem rasla roža najlepša,
kar dalo jih je nebo.
«Ej, tale roža bo moja,
ker je prelepa tako!»

Utrgati sem jo hotel,
izgrebsti jo iz prsti,
prišel vrtnar pa je hudi,
na vrtič pustil me ni.

Jaz pa sem izmislil si eno:
črez plot sem vpognil nje cvet
in pil iz cveta ljubezen
in pel veselo sem v svet.

Tožba.

Tam v zelenem bregu
raste bela breza,
črez rudeče resje
vejice izteza.

Plaka v resju dékle,
gleda črez tri dole,
gleda črez tri dole,
govori takole:

«Kje si, kje si, fantič,
ki sem te ljubila,
kakor kraljeviča
Marka gorska vila?

Stokrat solnce zlato
v noči utonilo,
stokrat vstalo jutro,
kar te več ni bilo.

Ali smrt te, fantič,
pokosila bela,
ali ti srcé je
deva tuja vzela?

Da te smrt pobrala,
jaz bi žalovala,
srčno žalovala,
žalostna zaspala.

Da te vzela tujka,
bridko bi plakala,
bridko bi plakala,
sto noči ne spala . . . »

Zaklad.

Cerkovnik, zvoní z vsemi tremi,
da pojde čez dolgó poljé,
da izvedo vsi vaški fantje,
kako mi srečno je srcé.

Pokličem žejnim godcem vina
in svetlih kronic jim še dam,
a gosti morajo do jutra,
nihče to noč ne gre drugam!»

Pa vpraša koj me stari boter :
«Zakaj si pa tako vesel?
In ni ti mari svetlih kronic,
kar žejnih godcev si najel!»

Jaz pa zasmajem se na tihem,
izpraznim čašico do dna,
krepkó zavriskam in zaukam,
zatrkam še z nogó ob tla.

Pa stopijo še fantje k meni :
«Zakaj si pa tako vesel?
Nič mari ni ti svetlih kronic,
kar žejnih godcev si najel!»

A jaz zaukam glasnim godcem,
da kar prevpijem močni bas,
in vse bo pilo, vse bo pelo,
kar fantov šteje naša vas.

In mamica še pride k meni :
«I, kaj si pa tako vesel?
Kar ni ti mari svetlih kronic,
še žejnih godcev si najel!»

«Oj, mati, mamica vi zlata,
kako sem danes jaz vesel!
Vso noč mi bodo godli godci,
a jaz vso noč bom s fanti pel.

Oj, mati, mamica vi dobra,
kako sem danes jaz bogat —
najlepše dekle mene ljubi,
ki ima v prsih srček zlat . . . »

Krvavo solnce.

Krvavo se solnčece sveti
črez žejno široko ravan,
krvavo zibljo se topoli
in žito sred dolgih poljan.

Gre dekcle k studencu po vode
in solnčece vpraša sladkó:
«Zakaj pa, ti solnčece moje,
krvavo se svetiš tako?»

«Tam zrlo sem danes na jugu
med vojskinim vriščem gorje
in videlo brhkega fanta,
ki zate gori mu srce.

Oj, koliko, koliko upov
zasula med skale je smrt . . .
A zdajle, ti dekcle, oj, zdajle
sovražnik že ljuti je strt.

In jutri in jutri v tej uri
več groma in boja ne bo,
oj, jutri, oj, jutri v tej uri
že fantje domov pripojo.

Zato pa domovja zelena
zmagalcem krvavo zlatim
in v ličece tvoje prebledo
rudeče cvetice sadim.

In ljudstvo junakom bo vence
iz pisanih pletlo cvetic,
tvoj fant pa naj rožo ljubezni
utrga z žarečih ti lic.» »

Kazen.

Tam gori za našo vasjó
tri lipe zelene cveto
in solnce rumeno se smeje
v zelene te lipice tri.

Tam gori za našo vasjó
v treh lipah tri ptičke pojó.
I, kaj pa pojo mi tri ptičke
v treh lipicah tam za vasjo?

Tam gori za našo vasjó
pojo mi tri ptičke tako:
«Oj, ljubica tvoja, ti fantič,
ne ljubi, ne ljubi te več!»

Tam gori za našo vasjó
tri lažejo ptičke grdo.
Ne boste lagale ve ptičke
v zelenih mi lipicah treh!

Tam gori za našo vasjó
mi počila puškica bo,
in žalostno bodo tri ptičke
zajokale v lipicah treh.

Ljubezen.

«Prijaši drevi, fantič moj,
črez tri molčeče gore!
Ni očka, mamice doma,
boš moj do zlate zore!»

««Kako naj jašem, ljubica?!
Brez podkev moj je vranec,
pa zobal ni že tri noči,
opešal bi mi v klanec.»»

«Prijaši z vrancem, fantič moj!
Pšenice mu nasujem,
studenčnice srebrne dam
in z zlatom ga podkujem.»

««Kako naj jašem, ljubica?!
Črez gore burja piše —
prezebel v ostrem mrazu bi
do tvoje bele hiše.»»

«Prijaši, dragi fantič moj!
Jaz skrbno te odejem
in z vročo, srčno te krvjo
prezeblega ogrejem.»

Roženkravt.

Gredó mi fantje skozi vas,
pa v jasno noč pojó na glas.

In v mesec preko vse vasi
zalajajo hripavi psi.

A fantje dalje mi gredó,
veselo vriskajo, pojó.

Le eden ni šel vasovat,
le eden ne na slamo spat.

Pri ljubici je kraj vasi,
kjer žalosten ji govori :

«Ko jutri mašo odzvoni,
njegova boš, njegova ti.

In njega le ljubila boš
in mene pozabila boš.

Bogata ti, a reven jaz
in tuj bo zate moj obraz.

Pa roženkravta ne boš več
pripela mi za trak rudeč.»

««Oj, molči, molči, fantič moj,
moj roženkravt je vedno tvoj.

Zalivala ga vsak bom dan
in skrbno bom pazila nanj.

Če sama sem, pa pridi ponj,
o, saj ne prideš mi zastonj!»»

Nageljček.

V soboto v mestu je semenj,
nabil bom dva mošnjička,
po beli cesti tjakaj šel
in kupil si konjička.

Sto zlatih kronic zanj bom dal
in grivico mu črno
povezal v kitic tenkih sto
z vrvico bom srebrno.

In dirjal bom skoz tri vasi,
skoz tri vasice bele
in ukal bom in vriskal bom
in podkve bodo pele.

In marsiktera bo dekle
za mano govorila :
«Ta mora biti fantič moj,
le jaz ga bom ljubila.»

Jaz pa podirjam v našo vas,
tam konjič bo zahrkal;
pri hiši beli sred vasi
na okno bom potrkal.

Skroz okence se bo deklet
sklonilo in zardelo,
utrgalo bo nageljček,
za trak mi ga pripelo.

In jaz bom dirjal v tri vasi,
črez tri zelene griče
in z nageljčkom se bahal bom
in dražil z njim dekliče.

Rožmarin.

Cvete dekletu rožmarin,
oj, rožmarin zelen.
Ne našel bi v deželah treh
fant goršega noben.
Oj, cveti, cveti, rožmarin,
in dehti skozi vas.

Pod okno pride fantič zal:
«Zdaj moram v boj krvav.
Daj rožmarina lepega
še šopek mi v pozdrav.
Ko puške bodo pokale,
naté mi bo spomin.»

In dekle v oknu skloni se,
vršič utrga mlad,
pa solzna vsa ga fantiču
pripne za gumbič zlat.
«Ná rožmarinček, fantič moj,
ker ljubim te srčno . . .»

Pa slanca mrzla pala je
na širno, širno plan
in v jutru bil je rožmarin
na oknu ves požgan.
Oj, plakaj, plakaj, dekle ti!
Oj, z Bogom, rožmarin!

Ko bil je rožmarin požgan,
zadele krogle tri
v srcé so fanta in vršič
mu pal je v črno kri.
Oj, sijaj, zlato solnce ti,
na mrtvi rožmarin!

4.

SONETI.

V svet.

Ves svoj sem mehki optimizem zbral,
v lasé zlatá mu in demantov vpel
in v hermelin ga dragocen odel
ter takemu slovó v življenje dal.

Črez leta se je vrnil s tujih tal . . .
Okó motnó, obraz mu ko pepel,
zlatá ni, hermelina ne imel,
razrila prsi mu je smrti kal.

Ubožec moj, ne pojdeš več mi v svet,
prešibek si, prenežen, srčni cvet!
Saj te ugonobi še zla prevara . . .

Naj pesimizem ide, bratec tvoj!
Zavil ga v srd bom in jeklen povój —
pa nedotaknjen vrne se nemara.

Soror Ferdinanda.

Živela sva, kakór živé ljudje,
ki v srcu vroče se imajo radi.
Živela v večni, zlati sva pomladi
in bolj ljubila se od dne do dne.

Takrat pač slutilo mi ni srce,
da naju v slepi tej ljubezni mladi
življenjska roka trdo iznenadi
in najina se pota razdvoje.

In ti si soror Ferdinanda zdaj . . .
Jaz mislim rad na svoj minuli māj!
A tebi morda strup je čas ljubavi? . . .

Ne boj se! Saj to svetu je neznano
in varno v srcu mojem zakopano
bolj ko Pompejev starih temelj v lavi.

Strah.

Kakor v mravljišču v cerkvi je vrvelo . . .
Prihajali so in odhajali
in dušo z upom si napajali,
poljublajoč razgrnjeno razpelo.

Jaz tudi nagnil sem pred Kristom čelo.
In dnevi so se mi porajali,
ki nekdam v duši so razsajali . . .
Srcé memento tožen je zapelo.

Ko sem se vzklonil, si se ti prerila.
Med gnečo mož se te je tiščal tvoj.
Veš, lani si prišla tako z menoj . . .

In stresla si se in drhteč molila . . .
Dej, te je li ob Kristovih nogah
moža bolj ali mene bilo strah? —

Pater gvardijan.

Ne odvezuje grehov tvoja dlan,
telesa kuta ostra ti ne krije,
svetost meniška z lica ti ne sije,
pa vendar si moj pater gvardijan.

Žvrlele v gozdu v mladi, beli dan
lepó so čiste ptičje melodije,
ko šetal tikom svoje sem Marije,
za nama ti kot pater gvardijan.

Spoštujem te, ti čista, zlata duša! . . .
Oko ti bliska in uho posluša
za naju blagost, pater gvardijan. —

A pravzaprav oko ti samo pazi,
da me z Marijo mojo ne zalazi
v poljubih vročih človek nepozvan . . .

Svetnica.

Življenja žejen šel sem v divji svet,
življenje divje hotel v njem začeti,
svetnikov svojih in svetnic imeti,
da bi poklanjal jim svoj dušni cvet.

Potrosil cvete vse sem tekom let,
a brez svetnic sem moral koprneti
in brez svetnikov sam zasé živeti . . .
Po žilah se mi je zasedal led.

Prišla si ti . . . zasvetil mi je maj . . .
Nič nisem vprašal te: kako, zakaj?
Z očesom le zahteval sem ljubezni.

In ti si bila moja, jaz bil tvoj . . .
Svetnica zdaj hodila boš z menoj,
vkovana v srčni moj oltar železni.

Zvezdogledom.

No, zvezdogledi bistri, plešeglavi,
ki vam srce ljubezni mlade strada,
ki vam visi črez prsi bela brada —
kaj novega v nezmerjeni daljavi?

Kaj rajni Falb, vremenski prorok, pravi?
Postal komet je, ki svetove vlada,
ki metlo nosi, ki se dviga, pada
ter vam a tempo slabo vreme javi?

E, zvezde znane le se vam blestijo,
v vesoljstvu slej ko prej se še vrtijo
brez vaših formul in brez svojih cest!

Nič novega! Jaz pa sem zrl v nebo
in v njem odkril naenkrat in lahko
oči sem dve — najlepših dvoje zvezd . . .

Stolp sv. Marka.

Sesut si, slavni Markov kampanile . . .
Glej, vstal usodni dan je še zaté,
da so z lagunskih starih tal strašné
zvrnile, zrušile te večne sile.

Stoletja bal se nisi časa pile!
Porók si bil, stražnik ponosni že,
ko Benečan je vojeval vojské
in barke dože slavne so vozile.

Le tákrat mučno si zatrepetal,
ko Bonapart ti, zmage je napiti,
stopnice kresal s konjskimi kopiti.

Zdaj sam si truden v prah in gramoz pal . . .
Veš, kampanile, s tabo zakopan
je zadnji slavni — stari Benečan.

Ne boj se smrti!

Neslano, bratje, je življenje naše!
Nasprotstvo nudi se od dné do dné
in bógmé, človek včasih res ne ve,
naj kolne, ali da za svete maše.

In kratko, bratje, je življenje naše!
No, komaj leta malo dozoré,
že lučice duha ti dogoré,
izlijejo se ti življenja čaše.

Mar veš, kje pod nebeškim baldahinom
te vstavi vrag in ti zavije vrat,
ti, sestra v Kristu, in ti, v Kristu brat?

Ne boj se! Dušo si tolaži z vinom!
Če pa še strah imaš, je pač najbolje,
da zdravega dá pop te v sveto olje . . .

COBISS: 2

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000209778

